

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0402U003154

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-11-2002

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Комар Олексій Вікторович

2. Komar Oleksiy Viktorovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 07.00.04

Назва наукової спеціальності: Археологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 28-11-2002

Спеціальність за освітою: 07.00.02

Місце роботи здобувача: Інститут археології

Код за ЄДРПОУ: 05417163

Місцезнаходження: 04210 м. Київ, пр-т Героїв Сталінграда,12

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.234.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут археології НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417163

Місцезнаходження: проспект Героїв Сталінграда, 12, м. Київ, Київ, 04210, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут археології

Код за ЄДРПОУ: 05417163

Місцезнаходження: 04210 м. Київ, пр-т Героїв Сталінграда,12

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.41.91

Тема дисертації:

1. Населення степів Північного Причорномор'я VI - початку VIII ст.
2. The population of the steppen Northern Black Sea Region of 6th - beginning of 8th centuries AD.

Реферат:

1. Дисертація присвячена комплексному аналізу етнокультурної та історичної ситуації у степовому Північному Причорномор'ї VI - початку VIII ст. На підставі розгляду писемних і археологічних джерел виділені 4 історичні періоди: булгарський (480-559 pp.), аварський (560-569 pp.), періоди Тюркських (570-631 pp.) та Хозарського (632-969 pp.) каганатів, у кожний з яких відбувалася зміна політичної домінанти та кочового населення у Північному Причорномор'ї. Зібране зведення археологічних пам'яток кочовиків VI - початку VIII ст. регіону, докладно проаналізовані особливості поховального обряду та речового набору пам'яток кожного з хронологічних етапів, визначені їх етнокультурна належність, витоки та історична доля населення. Обґрунтоване співвіднесення перещепинської культури з культурою раннього Хозарського каганату.

2. The thesis analyses ethnocultural and historical situation in the steppen Northern Black Sea Region of 6th - beginning of 8th centuries. 65 sites of this time includes only 4 settlements and 73 burials and complexes of artifacts. Small number of sites and burials can be caused by the unfavorable climate situation. The very long hot

and dry period (4-7th centuries) turned Northern Black Sea Region into the dry steppen zone, that couldn't feed such big mass of nomad population, as it was in other historical periods. Therefore Bulgarian period (480-559) is represented by only 4 burials, 2 complexes and a hoard of coins; the period of the Turkish Khaganates (570-631) - by 5 burials, and short Avarian period (560-569) left no burials. Features of the funeral rite and grave goods shows that burials of the Bulgarian period are different from the burials of the Huns period and were left by the new group of nomads, that can be identified as Kutrigurs. The same, culture of the Kutrigurs differs from burials of the period of the Turkish Khaganates. It marks appearance of the new population, related to Bulgarian tribes, and other part - to Western Turks (Suhanovo). New big group of nomads appeared in the steppen Northern Black Sea Region in the second half of 7th century. Sites of the Pereschepina culture are of several types: cemeteries and single inhumations in barrows or without it, cremations, funeral complexes of the Kelegei type, memorial buildings (Voznesenka). Also belongs to the Pereschepina culture two cultural types of settlements: Alans settlements of the Kantsyrka type and Turkish settlements of the Tau-Kypchak type. Area of the barrow burials of the Pereschepina culture includes not only Northern Black Sea Region. It has 3 other local groups: East Azov Sea Region, Lower Don Region, Lower Volga Region, but also sites with some elements of the Pereschepina culture are known in Western (Borisovo), Central (Mokraja Balka) and Eastern Caucasus (Chir-Yjurt), Ural Region (Ufa), Bulgaria (Madara). This culture marks frontiers of the big nomad state with definite stratification of its society. Many elements of funeral rite and material culture coincides with the culture of Turkish tribes of the West Turkish Khaganate. This allows to identify Pereschepina culture as the culture of the Early Khazarian Khaganate. Pereschepina culture of the Northern Black Sea Region has no chronological relation with Saltovo culture, because its population had left this region at the beginning of the 8th century and migrated to the Middle Volga Region.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сухобоков Олег Васильович
2. Sukhobokov Oleg Vasyl'ovych

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приходнюк Олег Михайлович

2. Приходнюк Олег Михайлович

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Айбабін Олександр Ілліч

2. Айбабін Олександр Ілліч

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Толочко Петро Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Толочко Петро Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.